

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemšči nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 121.

V Ljubljani, v sredo 30. maja 1894.

Letnik XXII.

Državni zbor.

Dunaj, 29. maja.

Gospodska zbornica.

Danes popoldne je imela gosposka zbornica dve uri trajajočo sejo, pri kateri so vsprejeli sklep poslaniške zbornice, naj se ustanovi stalni pravni odsek; dalje so vsprejeli ves proračun za l. 1894 brez debate; samo baron Bezeeny je predlagal, naj se v prihodnji proračun sprejme večja svota za spomeniške kipe znamenitih mož, ki se imajo postaviti v zborničnem poslopju. Brez ugovora je bil tudi vsprejet načrt za olajšanje pristojbin pri posojilih in glede podpor, da se iznova nasade vinogradi poškodovani po trtni uši, kakor tudi, da se posojilo dunajskega mesta 35 milijonov gold. oprosti kolka in neposrednih pristojbin in da se obligacije tega posojila smejo uporabljati tudi pri ustanovah in sploh pri stvarih, ki morajo imeti pupilarno varnost. Dr. bar. Helfertov predlog, kako naj vlada poskrbi, da se ohranijo in uredé arhivalne starine, se je tudi vsprejel. Minister Baquehem je pri ti priliki poudarjal, da je vlada v tem oziru že ukazala deželnim političnim uradom, kako jim je postopati v ti zadevi. Dejal je tudi, da je dobil od deželnih vlad poročila, da so v Brnu, Pragi, Ljubljani, Celovcu, Zadru, Kotoru in Dubrovniku dragocene arhivalne zbirke. Gosposka zbornica je tudi odobrila načrt, da se oskrbe lastna poštna in brzojavna poslopja v Bjelici, Celju, Lito-mericah, Pisku, Prosnici, Samboru, Toplici in da se poveča uradno poslopje v Pragi.

Zbornica poslancev.

Tiskovni zakon.

V včerajšnji seji je za E. mom govoril dr. Kopp. Vprašanje je pri predloženem zakonu, je-li je boljše nič nego nekaj, ali narobe. Če prav nemški liberalni poslanci ne morejo pritrditi predlogom manjšine, vendar vé časopisje, da so njegovi prijatelji. Po-

samne točke novega zakona so res v korist tisku. Vzlasti je važno, da se povrnejo lastniku zaplenjenega lista vsi troški, če se konfiskacija ne potrdi. Gledé kazni je pa treba pred vsem premembe kazenskega zakonika. Dandanes ni mogoče vedeti, zakaj bi človek ne mogel biti kaznovan.

Minister Schönborn je z vladnega stališča pojasnoval predlogo. Daljne načelne spremembe tiskovnega zakona so odvisne od tega, v koliko se omeji sodno pravo porotnikov pri tiskovnih pravdah. Tisek ima veliko moč, a biti more dober in slab. Res je malo časniških podjetij, ki bi namenoma podirali državo, pravost in vero, vendar pa je jasno, da se tudi listi, ki niso kar naravnost škodljivi, včasih kaj pregreše.

Minister Baquehem je govoril o kolportazi. Dobro je povdarjal, da svobodno razpečevanje, kakor skušnja kaže, vzlasti nenravne, protiverske in hujskajoče spise spravlja mej ljudstvo. Pri razpečevanju ne odločuje vrednost lista, marveč dobra pljuča in zvitost razpečevalčeva, senzacija in reklama.

Lienbacher je predlagal resolucijo, naj se kavecijo potem, ko se zakon potrdi, takoj povrne lastnikom.

Koncem seje je stavlil Laginja s tovariši interpelacijo na naučnega ministra gledé ustanovitve državne gimnazije s hrvaškim učnim jezikom v Pazinu, na katerem bo obligatna i nemščina, i laščina.

V današnji seji so dobili poslanci v roke vladno predlogo glede trgovske pogodbe mej Avstrijo in Rusijo. Prebrale so se došle peticije; potem pa se je nadaljeval pogovor o tiskovnem zakonu, v katerem se je pa jako malo izvedelo. Prav po nepotrebnem se je tudi danes tratil čas, kakor se tolikrat godi v naši zbornici.

Dr. Gessmann je razvijal načela svoje stranke, ki zahteva večjo svobodo tiska, vzlasti odpravo časniškega kolka, svobodno razpečevanje in omejitve objektivnega postopanja. Tiskovni zakon se ne upo-

rablja povsod enakomerno. Na Dunaju se marsikaj sme tiskati, kar je drugod zaplenjeno. Kofler je za njim v imenu konservativcev povdarjal, da niso nasprotni svobodnemu razvoju tiska. Kakor sedaj vse kaže, se časniški davek ne bo odpravil, a konservativna stranka ostane pri ti zahtevi. Sedaj podpira koalicijo in čaka sadov, da bo po njih uredila svoje postopanje. — Pri ti priliki pa ne moremo zamolčati, da ni nobeden poslanec označil v ti zadevi katoliškega stališča, in da sta v razpravi ministra Schönborn in Baquehem najbližje, dasi skrito in nekam bojazljivo povdarjala, da zmota in zapeljevanje ne sme imeti iste svobode kakor resnica in krepost. Seveda se tudi on verskega stališča ni doteknil, namreč je govoril le o državi in vladi, čemur so po pravici ugovarjali. Ta razprava nam je vsled tega nov dokaz, kako globoko tičimo v liberalizmu, in kako zelo se ga bojimo odločno napasti. — Govorili so še mladočeh Svare, Hanek in Kronawetter, ki je povdarjal, da je zadnjih dvajset let državnih dohodkov skoraj za 100 milijonov gld. več in da bi pač 1.600.000 gl., kolikor znaša časniški kolek, lahko preboleli. Glavni protigovornik Pernerstorfer je odgovarjal ministroma, češ da nič ne velja vzrok, češ da se po tisku mnogo škodljivega zatrosi mej ljudi. To je jednostransko mnenje. Mnogo jih n. pr. misli, da je jako koristno bojevati se proti ministerstvu, vladi se pa to gotovo škodljivo zdí. To, da kolportaza ni svobodna, ne zabranja razširjanja. „Arbeiter Ztg.“ je bila nekoč zaplenjena, ko je bilo že 15.000 izvodov mej ljudmi.

Govorila sta še Pacák in poročevalec Rutovki, ki je posebno naglašal, da je predloženi zakon prva preosnova tiskovnega zakona po 32 letih. Nato se je vsprejel predlog, da se preide v posebno obravnavo.

Tu je pri § 1. gledé včerajšnje Lienbacherjeve resolucije omenjal minister Schönborn, da se bo kavecija vrnila listom, kakor hitro se uveljavi predloženi zakon. Pri § 5 je bila daljša debata.

LISTEK.

V malem mestu.

(Povest. — Spisal Sv. Hurban Vajansky.)

I.

Miloslav Dežau je dokončal učenje v večjem mestu, ko ga je prestrašila novica ob očetovi smrti. Občutljivi mladenič je skoro obupal... Njegov oče, najstarejši gojenec Šturove šole, je razgrel v njem še dečku hrepenenje in idealne, skoro fantastične pojme o življenju ter si ga priklenil k sebi z dvojno vezjo: otroške ljubezni in spoštovanja, katero gojimo do velikega, modrega učitelja.

Dolgo se je moril v samotni — novico o očetovi smrti je zvedel še le po pogrebu — cele dni je bil zaklenjen v svoji sobici. Mati ga je klicala domov. Ne sicer sijajna, vendar pa za njegove razmere dovolj zdatna dedščina se je morala urediti. Čakala ga je malomestna hiša, veliki vinogradi, njive, senožeti, peti del mlina in še druge posestne zadeve, med katerimi niso manjkale niti sodne obravnave. Pri nas na Slovaškem je posestvo brez sodnih preprirov bela vrana. Vse to je pripadalo njemu pa mladi sestri Milici, neizmerno priprosto

vzgojeni devi. Zdelo se je, kakor bi bil stari Dežan vso svojo ljubezen in odgojno vednost žrtvoval za sina, da je ostalo za hčerko prav malo. Milica je hodila v zelo skromni malomestni obleki, bila je plaha, klonila pred tuji glavo in če je le mogla, zbežala je, da je malokateri obiskalec Dežanove hiše videl domačo devo.

Dežanova hiša je stala z jedno steno še v starem, meščanskem ozkosrčnem svetu vsled gospejinega konservatizma, z drugo pa na podstavu omike, napredka, duševnega življenja vsled prednostij njegovega moža, ki se je odlikoval z vednostmi, z odgojo in z omiko daleč presegajočo navadne meje.

Zapuščena se je zdela Miloslavu hiša, v katero je stopil prvič po očetovi smrti. Mati ga je pozdravila v veži, črno napravljena, izjokala se je in Miloslavu bitko potožila... Sestra je kretala po hiši brez šuma. Nihče ni opazil, kedaj je šla ven, niti kedaj je stopila v sobo. Niti brata ni pogledala odkrito, tudi pred njim je umikala glavo. Prej se ni zmenil za svojo sestro, kajti: o kratkih počitnicah je bilo premalo časa, poprej pa je bila še otrok. Sam se je začudil, ko je videl zdaj pred seboj razcvelo devo, pa, moj Bog, kako krasna razevelo! Njena polnorazvita postava, dolgi lasje, jasne modre

oči so izražale, da stoji pred njim šestnajstletna deva, toda njeno gibanje, njeno ravnanje je bilo tako otroško, plašno, nerazumljivo, da ga je srce zbolelo. „Kaj, vsaj imam sestro!“ zavriskalo je z neizmerno radostjo srce mladega moža, „pa zakaj mi ni prišlo to na misel preje, v groznih urah prve boli za očetom! ta spomin bi me bil krepil“.

„Pojdi, Milica, pokaži mi očetov grob“, dejal je Miloslav sestri po žalostnem, tihem kosilu.

Milica je ogrnila glavico v črno ogrinjačo. Kako čarobno milo se je svetilo njeno zdravo nedolžno lice iz črnega okvira! Miloslav je osupnil... „vsaj je lepa, nenavadno lepa, ... le ako bi se še ne grbila, ako bi stopala prosto, neprisiljeno, ako bi se odevala ukusno“. Njegovo srce je prešinila sladkost bratovske ljubezni, prvokrat ga je močnejše prešinil ta oblažujoči čut.

Stopala sta krepko po mestnih, slabo tlakovanih ulicah. Miloslav je srečaval stare znance, ki so ga tiho pozdravljali. Srečaval je i take, ki so ga komaj odzdravili. Nič čuda, češ: vsaj je bil sin Dežana, mestnega, strogega, nepristranskega, poštenega uradnika, ki je bil kamen spodtikljeja za druge; mesto je bilo namreč bogato, pa meščanje revni. V takih mestih uradniki prav lahko goljufajo in kradejo; pa

Dunaj, 29. maja. Zastopniki poljedelškega ministerstva in zastopniki ministerstva notranjih stvari, ter dunajske občine, obiskali so denes Pasteurov zavod c. kr. kmetijske družbe, kateri v kratkem začne javno delovanje. Zastopnike imenovanih oblastev je vsprejelo ravnateljstvo družbe in jih peljalo skozi razne prostore, kazalo gostom napravo nimfe. Sekoijski načelnik Blumenthal je naglašal zasluge, katere si je pridobila družba z osnovo tega zavoda.

Dunaj, 30. maja. Ob 11. uri je bila poroka nadvojvodinje Karoline Immaculate s princem Avgustom Leopoldom Saksonsko-koburškim v dvorni cerkvi. Poročal je kardinal Gruscha. Ženin je šel v cerkev mej cesarjem, neapoljskim kraljem Francem in vojvodo Alfredom Koburškim, nevesta mej cesaričino vdovo Štefanijo in nadvojvodinjo Marijo Immaculato. Prisotni so bili člani cesarske rodbine, vsi skupni in avstrijski ministri.

Beligrad, 29. maja. Neresnična je vest, da bi srbski poslanik v Peterburgu se bil izrazil, da bivši kralj Milan pojde zopet v inozemstvo jeden mesec po slovesnem proglašenju polnoletnosti kralja Aleksandra.

Sredec, 30. maja. Metropolitu Klemenu dali so popolno svobodo in je dobil tudi dovoljenje, da se lahko povrne v svojo škofijo.

Umrli so:

27. maja. Franc Smerdel, čuvajev sin, 3 mesece, Hradeckega vas 20, božjast.

28. maja. Valentina Ambrusch, učenka, 14 let, Črevljarske ulice 3, jetika.

29. maja. Viktor Leskovec, gimnazijast, 20 let, Ulice na Grad 12, jetika. — Janez Pelko, mizar, 23 let, Dunajska cesta 23, vnetje ledic.

Tuji.

28. maja.

Pri avstrijskem caru: Wagner, profesor, iz Gradca. — Jurman iz Cirknega. — Peternel iz Bleda. — Sartori iz Radovljice.

Pri Južnem kolodvoru: Köhler, Merše z Dunaja. — Valentin Demšar iz Suline v Rumuniji. — Gratzel iz Trsta. — Skumavic iz Gorij.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		732.9	11.8	sl. vzh.	jasno	1.10
29. u. pop.		732.1	18.8	sl. jzap.	del. oblač.	dež
9. u. zveč.		733.6	14.4	"	oblačno	

Srednja temperatura 15.0°, za 1.5 pod normalom.

Eksekutivne dražbe.

Jurja Miheliča zemljišče iz Brige, cenjeno 1335 gld., je na prodaj prvokrat 20. jun., drugokrat 25. julija od 9. do 12. ure dopoldne pri sodišču v Kočevju.

Luke Ravšelja posestvo (1723 gld.) je na prodaj 20. junija, oziroma 20. julija t. l. pri sodišču v Ložu.

Marije Agnič posestvo v Hinterbergu (2150 gld.) dne 20. jun., oziroma 25. jul. t. l. v Kočevju.

Matiye Kolenc posestvo v Ravnah (2130 gld.) dne 26. junija, oziroma 27. jul. pri sodišču v Litiji.

Marijane Cotlar, oziroma sedanjega posestnika Franca Cotlarja posestvo (67 gld. 9 kr.) dne 20. jun. pri sodišču v Ljubljani.

Jovo Ognjenovčev posestvo v Draščicah (460 gld.) druga eksekutivna dražba dne 9. junija v Metliki.

Miko Malavičev posestvo (5987 gld.) dne 21. jun., ozir. 21. jul. v Metliki.

Janeza in Reze Cerle iz Gore, Jožefa Cerle iz Sred. Pijavškega in Neže Mohar iz Straže posestvo (1645 gld. 50 kr. in 90 gld. 55 kr.) na prodaj dne 13. jun., ozir. 14. jul. v Krškem.

Janeza Skušeka iz Rihpovca parcele kat. občine v Lukovku (220 gld.) dne 18. jun., ozir. 30. jun. v Trebnjem.

Franca Cotlarja posestvo v Vizmarjih (8070 gld.) dne 16. jun., ozir. 18. jul. pri deleg. sodišču v Ljubljani.

Franca Lipaha iz Dobrunj in Marije Gregoriz iz Gor. Kašlja posestvo (590 gld.) dne 20. jun., ozir. 21. jul. v Ljubljani.

Rozalije Baznik posestvo (339 gld.) dne 16. jun., oziroma 18. jul. na Krškem.

Janko Hrnjaka iz Bračljevice posestvo (52 gld.) dne 15. jun., ozir. 14. jul. v Metliki.

Soseske Vidošič posestvo (166 gld.) dne 13. jun., ozir. 13. jul. v Metliki.

Zahvala.

312 (1)

Mnogobrojnim udeležnikom pogreba v Bogu počivajočega nepozabnega, iskreno ljubljenelega soproga, oziroma očeta, gospda

Jožefa Regalija

meščana, mizarskega mojstra in posestnika

izrekamo podpisani najprisrčnejšo zahvalo. Posebej se zahvaljujemo še darovateljem vencev, prečast. duhovščini, sorodnikom, prijateljem in znancem za tolažeče sočutje. Bog povrni vsem.

V Ljubljani, dne 30. maja 1894.

Ana Regali in otroci.

Koverte s firmo
priporočila
Katoliška Tiskarna
po nizkeji ceni.

Nadaljevanje prostovoljne prodaje.

Grajsčcina „Rakovnik“

pri zelenem hribu v Ljubljani

nadaljevala bode prostovoljno prodajo na drobno
dne 4. junija 1894 ob 8 uri dopoldne
na lici mesta.

Prodajalo bode se nad

100 oral hribov, njiv in travnikov.

V Ljubljani, dne 29. maja 1894.

310 (2-1)

F. A. SARG-OV SIN & Cie. Prva in najstarejša tovarna za stearinske sveče v Avstro-Ogerski. Ustanovljena po Ad. de Milly leta 1837.

C. in kr. dvorni zalagatelj SARG-ovih	MILLY	Uvedenje	Iznajdba	Iznajdba	Trideset	Pisarna: Dunaj, IV., Schwindg. 7. sveč.
		glicerinske fabrikacije	glicerinskih mil itd.	in vedenje	prvih svetinj in diplom do 1894.	
		v Avst.-Ogerski in	po F. A. Sarg-u 1858.	„Kalodonta“ 1887.		

Milly, miznih, baroknih, renesance, stožčastin in votlih sveč; Milly-nočnih lučij in voščenih božičnih sveč i. t. d.

Dobé se povsod.

Zahtevaj izrecno SARG-ove Milly-sveče.

288 6-2

Dobé se povsod.

Dunajska borza.

Dne 30. maja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 40 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 20 .
Zlata renta 4%, davka prosta	120 . 55 .
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 . 95 .
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	995 . — .
Kreditne akcije, 160 gld.	350 . 60 .
London, 10 funtov strl.	125 . 10 .
Napoleonodor (20 fr.)	9 . 95 1/2 .
Cesarski cekini	5 . 90 .
Nemških mark 100	61 . 30 .

Dne 29. maja.

Ogerska zlata renta 4%	120 gld. 65 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 . 20 .
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	146 . 50 .
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	153 . 25 .
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	200 . — .
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 50 .
4% kranjsko deželno posojilo	— . — .
Kreditne srečke, 100 gld.	197 . — .
St. Genois srečke, 40 gld.	70 . — .

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 . 50 .
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 . 25 .
Salmove srečke, 40 gld.	74 . — .
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 . — .
Ljubljanske srečke	25 . — .
Akcije angio-avstrijske banke, 300 gld.	151 . 50 .
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 3052	50 . — .
Akcije južne železnice, 300 gld. sr.	100 . 75 .
Papirnih rubeljev 100	134 . — .

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.